

Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. MAYER OSZKÁR.

IV. Évfolyam.

Ujvidék, 1913. október 9. csütörtök

70. szám.

AMI MÉG NINCSEN.

Ez alatt a cím alatt folytatólagosan tárgyalni fogjuk azokat a közintézményeket, amelyek városunkban ezidő szerint még hiányzanak, de a közélet rohamos fejlődése, határszéli városunk kulturális és gazdasági előhaladása szempontjából a jövőben megvalósításra várnak. Eszméket, gondolatokat akarunk felvetni, hogy ezek által az illetékes tényezők figyelmét fölhívjuk oly intézményekre, melyek másutt már régóta fennállanak, sőt virágznak. Városunk ezidő szerinti tettei kész vezetősége s ennek élén *Matkovits Béla* főispán, kiváló garancia arra nézve, hogy azok az intézmények, melyek jelenleg még hiányzanak, de polgárságunk anyagi és szellemi jólétét emelni hivatottak — mennyire a város erőviszonyai megengedik — egyenkint mihamarabb tető alá kerülnek.

I.

A polgárság korszerű művelődése s az ebből meríthető gazdasági előnyök biztosítása céljából óriási horderejű, egy városi könyvtár létesítésének problémája. Aki csak kissé körültekintett a külföldön, azt tapasztalhatta, hogy az ottani népkönyvtárak és nyilvános olvasócsarnokok mennyire nagyfontosságú kulturális tényezők. Az a rendkívüli eredmény, melyet p. o. Németországban a könyvesarnokok fölmutatnak, bizonyítja, hogy mily nagy a szükséglet ilyen intézmények iránt. Charlottenburgban egy olvasóteremmel összekötött városi könyvtár van: 8000 kötettel. Évenként 48.000 re megy a kölcsönzések száma. A város kiadása ezen célra 15.000 M. Düsseldorf három városi könyvtárában: 5000 kötet van. Hagen in W. 16 városi könyvtárral rendelkezik, kapcsolatban a tanulók könyvtáraival. A város kiadása évente: 16.000 M. München egy gyönyörűen gondozott városi könyvtárt tart fön melyre évenként 7.500 márkát fordít.

A külföldi városi könyvtárak többnyire magánadományokból keletkeztek, takarékpénztári feleslegekből gyűjtött alapokból és állami támogatással tartatnak fön. Természetes, hogy a városi könyvtárak nem kaszinószerűek, sem a társalgás, sem a dohányzás nincs megengedve, hogy ott mindenki komolyan foglalkozhassék. Hogy mily hatással van a könyvtár kihasználására a nyitvatartás ideje, azt mutatja a berlini I. számú népkönyvtár, mely 1895/96-ban csak a déli órákban volt nyitva és 4.236 kötetre menő könyvtárlományát 11.528-szor kölcsönözték ki, vagyis minden kötetet

átlag még nem is háromszor. 1897/98-ban a könyvtár este adta ki könyveit és most már az 5.319 kötetet kitevő könyvtárlomány mellett 513.14 kötet kölcsönöztetett ki, vagyis minden kötet átlag 9-nél többször megfordult az olvasók kezében.

Most, midőn a főgimnázium kihurcolkodásával egy tágas épület áll a város rendelkezésére, könnyen lehetne alapját vetni a városi nyilvános könyvtárnak. Nincs kétségem aziránt, hogy jómódu polgártársaink körében sok Mecenás fog akadni a nagyjelentőségű ügy támogatására. De észre fogja venni a kultuskormány is azt a kommunális tevékenységet, mely a könnyelműségre hajló városi gólgárságot elvonja az anyagi és erkölcsi veszedelmet rejtő alkoholtól, kártyától és a felületes újságműveltség helyett meghonosítja a közhasznú, épületes és komoly ismereteket terjesztő könyvolvasást.

II.

Nem kevésbé kívánatos egy nyilvános városi zeneiskola felállítása. Korántsem szándékunk a magánoktatással foglalkozó szakembereinket leszólítani, de a közérdeket véljük szolgálni, ha hangoztatjuk, hogy az ő munkásságuk csak egyoldalú, s a továbbfejlődés szempontjából kielégítő nem lehet. Határozott, modern programot kell belevinni a zeneiskolába, mely nyilvánosan ellenőrizhető, s melynek nyomdokain haladva a tanítványok minden nagyobb zökkenés nélkül folytathatják magasabb kiképzetésüket ott, ahol itthun elhagyták.

A nyilvános zeneiskola tandíjai oly minimálisak lehetnének, melyeket minden hivatott gyermek szülője megfizethetne. S ha a teljesen vagyontalanok sorában igazi tehetség bukkannék föl, az ingyenes oktatással érvényesülhetne.

Egyazon művészember, a különféle zenezakokban egyaránt jártas nem lehet. Bármilyen isteni szikra lakozzék is valakiben, de flótázni és gordonkázni, cimbalozni és hegedülni, kürtölni és zongorázni egyforma jártassággal nem tudhat és nem is taníthat senki emberfia. A célt tehát itt is csak rendszeres iskolában lehet elérni.

A városi nyilvános zeneiskola falai közt találkozót adhatnánk a különböző hangszereken jártas művészeknek, kik megteremthetnék Ujvidéken a továbbfejlesztésre, kiművelésre előkészített generációt, mely ezidő szerint bizony teljesen hiányzik. S azt hiszi a t. olvasó, hogy ilyen iskola fenntartása horribilis áldozatokat követel? Oh dehogy. Ügyesen vezetett nyilvános hangversenyek jövedelméből, tandíjakból, magánosok,

pénzintézetek és az állam támogatásából oly összeg gyűl évről-évre össze, hogy ezt a kérdést is, mely a zenei kultúra bámulatos terjedésével miud jobban szorítja csizmánkat, s melynek megoldatlan volta szülőre és gyerekre egyre sötétebb jövővel fenyeget, potom áron nyélbe lehetne ütni. F—

Ipari kérdések.

A kézműipar manap szorult helyzetben sinlódik. Iparos köreink két okra szeretik visszavezetni a megváltozott helyzetet: a korlátlan iparszabadságra és a géptechnika fejlettségére. Kétségtelen, hogy ugy az egyik mint a másik lényegesen járult hozzá, hogy a mai állapot előállt. De nem szabad figyelmen kívül hagyunk a közönség tisztultabb izlését, a magasabb igényeket és azt a tényt, hogy az iparral foglalkozók száma óriási módon szaporodik. A hatalmas nagyipar is sokat árt a szervezetlen kisiparosoknak, de ez — nézetem szerint — főleg annak tulajdonítható, hogy iparosaink nagyfokú indolenciából nem veszik igénybe az állam közbenjáró segítségét és nem helyezkednek az ősegély alapjára.

A mai iparosok, szorgalommal és lelkiismeret munkával, még csak boldogulnak valahogyan, de hová jutnak az utódok, ha azoknak kiképzése, s a jövő küzdelmes életre való előkészítése nem alkalmaskodik a mai ipari előhaladottság fokozódó igényeire? Örömmel konstatálhatjuk, hogy egyes iparágakban önként odatörekcsenek, hogy csak kellő előiskolázottsággal bíró ifjakat vesznek föl tanoncoknak. Ebben látom a kisipar szebb jövőjét. A tanonekérdés helyes megoldása képezi a hanyatló kézműipar egészséges reformjának titkát.

A jövő iparosmesterének hivatásos előkészítése nem szorítkozhatik ezentul csupán a műhelyre, ahol mint inas és később mint segéd szerzi iparágába vágó ismereteit. A magasabb kiképzésbe a tökéletesebb előképzettséghez föltétlen szükséges az ipari szakiskolai tanulmány. Sajnos, az egész vármegyében nincs ipari szakiskola. Ennek pedig csak két nagyon szomorú következménye lehet. Vagy megreked, kátyuba ér a haladás szekere, vagy pedig teljesen idegeneknek beözönlését vonja maga után, akik ezt a haladást szolgálni képesek. Megyénkben tehát égetően szükséges egy ipari szakiskola, olyan szaktanfolyamokkal, melyek itteni és a szomszéd horvátországi telepekre kvalifikálnak. Miután pedig a megyénkbeli iparnak Ujvidék természetes központja, sőt elmondhatjuk, hogy városunk a megye kereteit túllépve, tekintélyes kiterjedésű vidék fogalmának lett immár a gócpontjává, az ipari szakiskolát föltétlenül itt Ujvidéken kell felállítani.

Sajátságos jelenség iparosaink körében az, hogy napról-napra szaporodik azoknak a mestereknek a száma, akik nem dolgoztatnak segédekkel, hanem e helyett 5–8, sőt még ennél is több tanoncot szerződtenek műhelyükbe és ezekkel dolgoztatnak. Az inastárs olcsóbb — mondják — és a munkát ezek is elvégezhetik. Amde ez a rendszer a tanoncok műhelyképesének felületességére vezet. Az egyoldalulag képzett, csak selejtes munka produktálására alkalmas ifjak nem válhatnak derék, művelt és versenyképes kézművesekké,

hanem kénytelen-kelletlen odasorakoznak a munkásproletárok szánalmas alakjaihoz. S mint ilyenek ártnak önmaguknak és bemoeskolják az iparostársadalom jó hírnevét. Azért már szociális és közgazdasági szempontból is alapos reformra szorul a segéd- és inastartás, mely az ipartörvényben nincsen kellőleg specifikálva. A mester inastartási jogát arányba kell állítani az iparág minőségével és az üzlet évi forgalmával, a visszaélések pedig erélyes rendszabályokkal sújtandók.

Iparosaink körében általános a panasz, hogy kevés a tanonc. Egyes iparágokban oly nagy tanonchiány mutatkozik, hogy kiváló kedvezményekkel való kecsgetés útján sem jutnak az illető mesteremberek inasokhoz. Pedig csak a vak nem látja, hogy az ipari foglalkozás ma már hazánkban is sokkal jövedelmezőbb életpálya, mint p. o. a tisztviselői pálya. S ha a jó jövedelem mellé párosul a kellő társadalmi intelligencia, akkor az iparos előtt csakugy nyitva áll az ervényesülés útja, mint a szellemi munkások előtt. A serdülo ifjak nem is azért kerülnek az ipari pályát, mert az talán kevésbé biztosítja a létfontartást, de huzódoznak attól főleg azért, mert irtnóznak az inasévek keserveitől. A négy középosztályt végeztet ifjában már kifejtett önérzet lakozik. Az nehezen barátokzik meg az ütlegelekkel, pofonokkal, pesztráskodással, piszkos műhelyben való alvással, a sátorfának piacokra hurcolásával. . . . Ezren és ezren riadnak vissza ettől a szomorú sorstól. Ezért érvényesül oly nehezen az a mindenesetre dicséretes irány, amely odatörekszik, hogy a tanoncok négy középiskolai — nevezetesen négy polgáriskolai — minimális alapképzéssel lépessenek az ipari pályára.

Az emberbaráti szeretet már abban az irányban is ösvényt nyitott. Az Országos Gyermekvédő Liga munkásságát kiterjesztette a védtelen tanoncifjúságra is, az „Inasotthonok” intézményének létesítésével, melyeknek célja, ipari pályára alkalmas ifjaknak internátusban való eltartása, humánus és szakszerű nevelése. Az inasotthonban a tanonc lakást, ellátást, mosást s gondos nevelést nyer vagyis ez az intézmény a szülői házat helyettesíti. A tanonc a mester műhelyében csak az előre megállapított munkaidőben dolgozik. Az ország nagyobb városiban már mindenütt állítottak föl ily inasotthonokat, de talán sehol sem annyira indokolt ily szociális intézmény életbehívása, mint itt Ujvidéken, ahol mintegy 800 különböző nemzetiségű tanonc készül az ipari pályára. Azért melegen ajánlom az ipartestületnek, az ipari- és kereskedelmi kamara és a helyi illetékes hatóságok figyelmébe, egy ujvidéki iparos inasotthon létesítésének eszméjét. Ennek az intézménynek jelentőségét, szervezetét és létesítését legközelebb bővebben fogom tárgyalni.

HIREK.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter előterjesztésére a király dr. Dömötör Győző zombori kir. törvényszéki jegyzőt a zombori, Csorba Sándor szabályi járásbírói jegyzőt a titeli járásbírókhoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezett szolgabírák. Dr. Pavlovits Fedor apatini és Kuluncsich Viktor bácsalmási szolgabírákat, illetve tb. főszolgabírákat Szemző István főispán kölesönösen áthelyezte.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csengő Nándor okleveles középiskolai tanárt a bajai tanítóképző iskolához nevelővé nevezte ki.

Uj ügyvéd. Dr. Pálmai Gyula, aki Ujvidéken is hosszabb ideig volt ügyvédjelölt s akit városunk közönsége az Ujvidéki Hirlapból előnyösen ismer, Budapesten, IV. Szervitater 2. sz. a. ügyvédi irodát nyitott.

Az ujvidéki tüdőbeteggondozó intézet szeptember havi működése. Jelentkezett szeptember folyamán 13 uj beteg 5 férfi, 6 nő és 2 gyermek, kik közül 9 találatot tuberkulotikusnak, 5 nyílt és 4 zárt alakban 4—4 I. és II. foku, 1 pedig III. foku volt. Köpetvizsgálat egy volt negatív eredménnyel 6 izben végeztünk elhalálozásnál fertőtlenítést. Kezelés alatt áll 4. Beteglátogatások száma 7 első 13 ismételt rossz viszonyok csak egy

esetben forogtak fenn. Természetben segélyezettünk 8 beteget 432 liter tejjel, 20 K liszttel, 57 K kenyérrel és 4 K hussal, ezenfelül kiosztottunk 61 K 20f lakbérsegélyt és 101 K 16 f üdülősegélyt. A telepen üdülő két betegünk e hó végén lényeges javulás és sulszaporodással visszatért a városba.

Mennyi húst fogyasztunk. A húsételekről azt tartják, hogy a bennük rejlő tápanyagok az ember fizikai és szellemi erőteljes kifejlődését nagyban befolyásolja. A vegetáriánusok tagadják a husban levő táplálék előnyét, amennyiben arra vezetik vissza az érzelmeszedést és a fájdalmas podagrát. De nemcsak egészségi szempontból érdemel figyelmet a nagymérvű husfogyasztás, hanem pénzügyi szempontból is. De hogy mennyire nem tekinti az ember a pénzt, ha gyomráról van szó, azt az alábbi kimutajás igazolja. A városi vágohiid vezetősége által összeállított statisztika szerint augusztus hónapban leváltak 12 bikát, 81 tehenet, 47 ökröt, 9 úszót, 17 tinót, 297 borjut, 355 juhot, 445 bárányt, 2 kecskét és 811 sertést, vagyis összesen 2076 állatot, melynek approximativ értéke: 200,000 korona. Ha meggondoljuk, hogy ezenkívül még nagy mennyiségű szárnyasállat is temetkezik gyomrunkba, akkor méltán esodálkozhatunk azon, hogy az iskolai tankönyvek miért nem sorolják az embert a ragadozó állatok közé.

Megjelent a vasuti állomások betűsoros névjegyzéke. A magyar királyi államvasutak kiadásában megjelent a magyar szent korona országainak területén levő vasuti állomások betűsoros névjegyzékének, az állomások rakhelyekvésit feltüntető térképpel felszerelt VII-ik bővített kiadása. A névjegyzék a m. kir. államvasutak igazgatóságának központi nyomtatványtáránál (Andrássy-út 73—75. szim) közvetlenül megszerezhető, vagy az állomásfőnökségek útján megrendelhető. *Ára egy korona.* Ez az állomási névjegyzék tájékoztat nyujt az összes hazai, önálló igazgatással bíró vasutak címéről, más vasutak kezelésében levő magán és helyi érdekű vasutakról, ezek összes állomásairól, rakodóhelyeiről és megállóhelyeiről, az állomások igazgatási (üzletvezetőségek szerint) beosztásáról, — végül az összes árukezelési helyekről arra nézve, hogy azok minő korlátozások mellett vehetők igénybe áruk fel- és leadására.

Nincs többé tisztiszolga. A közös hadügyminiszter rendeletet bocsátott ki, mely szerint a katonaságnál ezentul csak az ezredparancsnokok tarthatnak tisztiszolgát, a többi tiszték ezt a kedvezményt elvesztik. Ezzel az intézkedéssel 2.000 fegyverképes emberrel szaporodik az aktív hadsereg.

Kellemes szórakozó helye városunknak a TIVOLI mozgó, mely két napos műsorának keretében a legszebb és legujabb slagereket mutatja be közönségünknek. Az e heti műsor-különösen a tegnap és ma színrekerülő rendkívül szenzációs slagert, „A néma hős” című 4 felvonásos drámát kell kiemelnünk, mely mindenütt nagy tetszést aratott, s amely itt is telt házat vonzott.

Betiltott országos vásár. Mult hó 28-ára és 29-ére hirdetett szabályi országos vásár, tekintettel a kolerajárvány miatt nem lett megtartva.

Megjutalmazott gazdasági cselédek. A földmívelési miniszter Major István és Szomoru Mátyás bajai gazdasági cselédeknek dicséret oklevéllel és 100—100 kor. jutalommal tüntette ki. A pénzt és az oklevelet Purgly főispán a legutóbbi városi közgyűlésen adta át a munkásoknak.

Tanulók segélyezése. Káty község e tanévben is mint az már néhány éve gyakorlatban van, a községbeli összes tanköteles gyermekek számára biztosította, illetve beszerezte az összes tankönyveket. Káty község évente több száz koronát állít be a kulturális célra a költségvetésbe.

A pénzdrágaság tovább tart. A közvéleményben régóta az a hir volt elterjedve, hogy a nagy pénzdrágaság a balkáni helyzet tisztulásával enyhülni fog. Igaz, hogy az újból kitört albán fölkelés ismét aggodalomra apokot, de ez már nem vezethet további feszültségre. Ezt a vélelményt azonban derekba törték a pénzügyi események. A budapesti, bécsi és berlini bankok képviselőinek mnapi bécsi tanácskozmányán eszmecsere történt a pénzviszonyok további alakulásáról, s arra az eredményre jutottak, hogy a Németbirodalmi és az Osztrak-Magyar Bank ebben az évben aligha szállíthatja le a hivatalos kamatlábát. A tünetek általában arra vallanak, hogy elérkeztünk a pénzdrágaság és a pénzülség végső határához s most már okvetlenül elkövetkezik a fordulat a kedvezőbb viszonyok felé.

A húdrágaság okai a közvetítők. Ezt a régi igazságot erősíti meg a mészárosok lapjának legközelebbi száma, melyben azt mondja, hogy Bécsben a detail-mészárszékekben a nagyvágó versenyüzletei és a élőállatárak csökkenése ellenére 1913-ban az eleje hus 10—16 fillér, a hátulja meg 20 fillérral volt drágább kg.-kint, mint az 1912. év megfelelő hónapjaiban. Ez a bécsi közvetítőkre vonatkozik, de a közvetítés mindenütt egyforma nyereségre dolgozik s így nálunk sem különb a helyzet.

Magyarország egyévi tűzkara. Óriási vagyont emészt föl évente a „vörös kakas”. Villám, gondatlanság, bosszú . . . okozzák legtöbb esetben a veszedelmes tűzvészt. 50-60 millió koronára tehető a kár, melyet hazánkban évről-évre a tűz okoz. Egy hivatalos kimutatás szerint 1910-ben 6.604 községben 23.987 tüzeset fordult elő. 1.135 esetben gyermeki gondatlanság volt a tűz oka. Összegezt 477 ember és 34.049 állat. Kárt szenvedett 33.000 ember. Számszerűleg ki nem mutatható óriási kárt képvisel az elpusztult ingó és ingatlan vagyon. A biztosító-intézetek 19 millió korona kárt térítettek meg. Ebből ki-világlik, hogy a biztosítási intézmény nálunk még meglehetősen gyermekkorát éli. Vajjon még meddig?

A fogtechnikusok táblái. A belügyminiszternek 1911-ben és 1912-ben kiadott rendeletei rendezik a fogművesek (fogtechnikusok) működési körét. E rendelet értelmében az ipartársulat azt kérte, hogy a vizsgázott fogtechnikusok táblájuk írása: „Vizsgázott fogtechnikus, foghúzás, fogtömések, műfogak” legyen. A képesítéssel nem bíró fogtechnikus csak „Fogtechnikus, fogműves” feliratot használhasson.

A börze rendszabályozása. A tőzsde utolsó heteinek siralmas eseményei, melyeket a fékevesztett spekuláció idézett elő, most a tőzsdei bíróság előtt folytatódtnak. Különösen egyes vidéki gazdák és bérlők járnak rosszul ezekben a pörökben, mert papirosbuzára játszottak s a tőzsdebíróság most sorra itéli el őket nagy árkülönbözetek megfizetésére. Egyik birtokos, kinek csak 20.000 q. buza terem, több százezer métermázsáért volt pörölve több börzei cég részéről. A bíróság már meg is hozta az ítéletet, mely szerint negydmillió koronát tartozik fizetni. Nagyon sok ily eset fordult elő a mult héten s ha valaha, ugy most tünt ki igazán, hogy mily vézetes hátránnyal jár a papirosbuza a készáru árának az alakulására. Ezek az esetek indokoltá és sürgössé teszik a késedelmező börzereformot.

Kongatnak a latinuak. Egy régóta snylődo betegnek huzták meg a lelékválság harangját a földrajzi társaság aradi vándorgyűlésén. Teleki Pál gróf, a társaság titkára, Jankovich kultuszminiszter megbízásából azt a kijelentést tette ott, hogy már a jövő tanévben megkezdik a latin nyelv kisorítását a gimnáziumi tanításból. Egyelőre az első négy osztályban veszik kevesebbe a latin órák számát s helyettük intenzivebb mértékben tanítják a nálunk eddig annyira elhanyagolt földrajzot, amit a felsőbb osztályokban is tanítani fognak. Remélhetőleg a kezdetet gyorsan követi a folytatás s egy-két év alatt teljesen megszabadul a középiskola a holt nyelvek nehéz és oktalan koloncától.

Emberélet egy pofonért. A napokban este Szabadkán Rizsányi János radonováci gazda tanyáján kukoricafosztásra gyűlt össze a kör-

nyékbeli fiatalság, melynek befejeztével tánera perdültek. Nagy Ádám, mielőtt táncolni kezdett, átadta papucsát Lovas Béres Kálmánnak s midőn később ez visszaadta, Nagy észrevette, hogy Lovas egyik papucsának sarkát leszakította. Az ebből keletkezett szóváltás közben Nagy felpofozta Lovast. A tánc végzetével hazaindultak a legények. Lovas Béres Kálmán kissé elmaradt a többitől s az udvarról egy hatalmas akácfaúrongot vett magához s az előtte haladó, mit sem sejtő Nagy Adámot, amikor ez egy szentjános bogár után hajlott oly erővel ütötte halántékán, hogy Nagy Ádám, mielőtt még a kórházba értek volna vele, az uton meghalt. Lovas Kálmánt a csendőrök a szabadkai ügyészség fogházába szállították

Leugrott a robogó vonatról. Németh János bácsalmási gazdálkodó a baja—szabadkai vonalon Balmás állomáson elmulasztotta a leszállást s ezt csak akkor vette észre, amikor a vonat már megindult. Zavarában leugrott az akkor már teletjes sebességgel robogó vonatról, oly szerencsétlenül, hogy életveszélyes sérüléseket szenvedett.

Késelés. Gyungyovity Nikola 51 éves, Zlokolica Péra 51 éves és Mirilov Nóra 52 éves szabályi lakosok mult hó végefelé Zsablyán az egyik korcsmában mulatás közben összeszólalkoztak, mire hamar előkerült a bicska s Mirilov arcát bevágták sőt testén több helyen megszurkálták. Sérülései súlyosak de nem életveszélyesek.

Dr. Pálmai Gyula
ügyvéd
Budapest, IV., Szervita-tér 2. sz. a.
ügyvédi irodát nyitott.

VIDÁM ESETEK.

A hiu mama. A művésznőnél vendéget jelentenek be. Amíg a mama megjelenik, a vendég a művésznő kis leányával beszélget.

— Hány éves maga, kisasszony? — kérdezi tőle egyebek között.

— Tizenkettő — mondja a leány büszkén.

— Nem is tudtam, hogy a kedves mamájának már ilyen nagy leánya van.

— A mama sem tudja — mondja a kis leány. — Képzeld, tegnap is azt mondta valakinek, hogy nyolc éves vagyok.

Felvilágosítás. Jelenet egy áruházban.

Belép egy fiatal hölgy. Az ajtó mellett áll egy segéd s rögtön elébe szalad:

— Mivel szolgálhatok? . . .

— Selymet szeretnék venni, — feleli a fiatal hölgy.

— Selymet? Tessék a selymosztályba fáradni.

— Nem tudom a járást. Merre van?

A segéd előzékenyen mutatja:

— Tessék kérem néhány lépést tenni balra, ott van a selymosztály. Ott . . . tessék már látni . . . ott, ahol az a feketeruhás hölgy a — gyönyörűségtől ajultán fekszik . . .

Gyerekesz. — Ugy-e apuskám, a családja is egy karácsonyfa?

— Miért Pistikém?

— Mert anyuska azt mondta a nagymamának, hogy a ti családfátokon már sokan lógtak.

Kocavadászok. — A mult télen két medvét is leterítettem.

— Mivel? Lepedővel?

Szabadsághős. — Nos direktor ur, mit szól a fiamhoz. Bevált-e a bankba?

— Remek gyerek, mint egy szabadsághős!

— Ah, ah, szabadsághős!
— Igen. Folyton szabadságot követel!

Hirdetmény.

I.

A Belügyminiszter Ur 5912—1913. sz. rendelete alapján közhírré teszem, hogy *friss gyümölcs és friss főzelék, tej és tejtermékek, húsrúruk, élő leölt szárnyasok, valamint halak* Ujvidékre szakis az illetékes hatóságok által kiállított származási bizonyítványokkal igazolva hozhatók be.

Minden más áru elkoboztatik.

II.

Felhívom a város lakosságát és legfőképp a vendéglősöket, hogy minden idegen helyről jött vendéget haladéktalanul azonnal jelentenek be a városházán az ügyeletes rendőrtisztviselőnél; aki ezen bejelentési kötelezettségének eleget nem tesz, a legszigorubbán fog büntetetténi.

Ujvidék, 1913. évi szeptember hó 28-án.

Payerle Nándor,
főkapitány.

MOMIROVITS P.
férfi, női és gyermekruha üzlete
UJVIDÉK, Kossuth Lajos-u. 27.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy *ujjonan átalakított s megnagyobbított* üzletemben állandó nagy készletet tartok a *legújabb divatu elegáns és finom kivitelű férfi, női és gyermekruhákban.*

Különösen telhivom szives figyelmét *női kosztümök, pongyolák, blousok és aljakra,* továbbá *igen jutányos áraitma és minden tekintetben legfigyelmesebb, szolid kiszolgálásomra.*

Mindenemű tévedés kikerülése végett kérem n. é. vevőimet, hogy címre ügyelni sziveskedjenek, mert nem a régi helyiségben vagyok, hanem *üzletem a Stefanovits L. és fia féle házban, Kossuth Lajos-u. 27. sz. a. van.*

Hirdetmény.

Alólirott csödtömeggondnok ezennel közhírré teszi, hogy a csödválasztmány határozata folytán a vagyonbukott *Demetrovits Vászsa* volt óbecsei kereskedő csödtömeggondnokhoz tartozó üzleti berendezés és a kiürítés folytán még visszamaradt hozzávetőleg 800—1000 korona becsértékű férfi és női ruhaneműk zárt ajánlati verseny útján eladatnak.

Ajánlattevők tartoznak zárt ajánlatukat 100 azaz száz korona bántapénznek alólirott csödtömeggondnok kezéhez leendő előleges letétele mellett alólirott tömeggondnokhoz *legkésőbb folyó hó 14-ikének d. u. 3 óráig* benyújtani; az ajánlatok felett a csödválasztmány *folyó hó 16-ikán délelőtt 10 órakor* fogja határozatát dr. Oppenheimer Armin ujvidéki ügyvéd csödválasztmányi elnök irodájában meghozni és az eredményt ugyanaznap d. u. 4 órakor ugyanott kihirdetni.

Sem a tömeggondnok, sem a csödválasztmány az árak misége és mennyisége tekintetében szavatosságot nem vállal és fentartja magának a jogot, hogy ajánlattevők ajánlatát minden indokolás nélkül visszautasíthassa.

Akinek ajánlatát a csödválasztmány elfogadta, a vételáron kívül a vételi illetéket is tartozik viselni és a megvett árut a vételár lefizetése ellenében azonnal elszállítani, amennyiben pedig ezen kötelezettségnek ajánlattevő eleget nem tesz, bántapénznek elvesztésén kívül az újabb hirdetmény közzétételével, az újabb ajánlati verseny megtartásával felmerülő költségeket, nemkülönben a jelenlegi és az újabb ajánlati versenyen elért ajánlati összeg közötti esetleges különbözetet is megfizetni tartozik.

Az ajánlattevő ajánlatában kifejezetten kijelenteni tartozik, hogy jelen zárt ajánlati versenyre vonatkozó hirdetményben foglalt feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

A csödtömeggondnok közbenjöttével bármely nap délelőtt és délután megtekinthetők.

Kelt Óbecsén, 1913. évi október hó 4-én.

Dr. Faragó Jenő
mint. vb. Demetrovits Vászsa
csödtömeggondnoka.

ELADÓ az irreghi ország-
uton Ngs.

Bővebb: Dr. SZLEZÁK nyaralója
Dr. MÁRKUS mellett fél hold nemes
urnál. szőlőtelep igen jutányos
árban. 8—10

MENETREND.

Ujvidék—Beocsin. Ujvidék ind. d. e. 10:49, d. u. 4:36, 8:50. Pétervárad megálló i. 10:57, 4:43 (f), 8:58. Pétervárad érk. 11:03, 4:49, 9:04. Pétervárad ind. 11:05, 5:01, 9:22. Kamenica i. 11:26, 5:07, 9:22. Ledinci i. 11:42, 5:21, 9:36. Rakovác i. 11:54, 5:31, 9:46. Beocsin é. 12:07, 5:42, 9:57.

Beocsin—Ujvidék. Beocsin i. reg. 6:10, d. u. 2:07, 6:05. Rakovác i. 6:24, 2:21, 6:17. Ledinci i. 6:39, 2:35, 6:19. Kamenica i. 6:58, 2:54, 6:44. Pétervárad érk. 7:16, 3:12, 6:59, ind. 7:18, 3:14, 7:01. Pétervárad megálló érk. 7:26, 3:22, 7:08 (f). Ujvidék é. 7:34, 3:30, 7:15.

Ujvidék—Titel. Ujvidék i. d. e. 6:54, d. u. 7:00. Zajlő i. 7:05 (f), 7:12 (f). Ujvidécsenej i. 7:12 (f), 7:19 (f). Vaskapu ind. 7:18, 7:23. Káty i. 7:46, 7:53. Tiszakálmánfalva i. 8:01, 8:04. Sajkásszentiván ind. 8:23, 8:19. Tündéres-Dunagárdony i. 8:41, 8:32. Sajkáslak i. 8:58, 8:45. Titel é. 9:11, 8:58.

Titel—Ujvidék. Titel ind. reg. 3:32, d. u. 2:30. Sajkáslak i. 3:48, 2:42. Tündéres-Dunagárdony i. 4:04, 2:53. Sajkásszentiván i. 4:25, 3:07. Tiszakálmánfalva ind. 4:43, 3:22. Káty i. 5:06, 3:41. Vaskapu ind. 5:33, 4:00. Ujvidécsenej i. 5:39 (f), 4:05 (f). Zajlő i. 5:46 (f), 4:12 (f). Ujvidék é. 6:00, 4:23.

Ujvidék—Óbecse. Ujvidék ind. reg. 4:32, d. e. 9:15, d. u. 4:53. Zajlő i. 4:44 (f), 9:28 (f), 5:04 (f). Ujvidécsenej ind. 4:51 (f), 9:36 (f), 5:11 (f). Vaskapu i. 4:58, 9:43, 5:19. Tiszaistvánfalva i. 5:12, 9:59, 5:35. Temerin i. 5:28, 10:28, 5:55. Boldogasszonyfalva i. 5:44, 10:46, 6:11. Zsablya i. 5:58, 11:13, 6:26. Csurog i. 6:22, 11:46, 6:53. Bácsföldvár i. 6:38, 12:04, 7:10. Óbecse érk. 6:59, 12:27, 7:31.

Óbecse—Ujvidék. Óbecse ind. reg. 4:20, d. e. 9:30, d. u. 5:26. Bácsföldvár 4:42, 10:00, 5:48. Csurog 5:07, 10:26, 6:07. Zsablya 5:27, 11:02, 6:27. Boldogasszonyfalva 5:44, 11:25, 6:41. Temerin 6:06, 12:00, 7:03. Tiszaistvánfalva 6:15, 12:13, 7:12. Vaskapu i. 6:29, 12:34, 7:33. Ujvidécsenej 6:35 (f), 12:41 (f), 7:36 (f). Zajlő 6:42 (f), 12:51 (f), 7:42 (f). Ujvidék 6:53, 1:04, 7:52.

Baja—Zombor—Ujvidék. Baja ind. reggel 4:00, d. e. 8:20, d. u. 1:00, d. u. 4:50. Zombor é. 6:25, 11:05, 3:23, 7:20. Zombor i. éjjel 2:30, d. e. 6:51, d. u. 3:46. Sztapár ind. 3:09, 7:30, 4:25. Szilberek 3:28, 7:49, 4:44. Militics 3:39 (f), 8:00, 4:56. Hódság 3:55, 8:10, 5:07. Paripás 4:22, 8:35, 5:31. Parrag 4:40, 8:49, 5:45. Pelvayszállás 4:49 (f), 8:57 (f), 5:53 (f). Szépliget érk. 4:58, 9:05, 6:01, i. 5:08, 9:16, 6:03. Bulkeszi 5:22, 9:30, 6:17. Petrőc-Dunagátos 5:42, 9:45, 6:30 Ófutak 6:16, 10:10, 6:55. Chotekpuszta 6:26 (f), 10:19 (f), 7:05 (f). Ujvidék érk. 6:39, 10:31, 7:17.

Ujvidék—Zombor—Baja. Ujvidék i. reg. 2:07, d. e. 7:51, d. u. 1:30. Chotekpuszta i. 2:21 (f), 8:04 (f), 1:42 (f). Ófutak 2:32, 8:16, 1:53. Petrőc-Dunagátos 3:01, 8:44, 3:20. Bulkeszi i. 3:11, 8:55, 2:30. Szépliget érk. 3:25, 9:01, 2:42, ind. 3:45, 9:09, 2:37. Pelvayszállás 3:55 (f), 9:16 (f), 3:05 (f). Parrag 4:03, 9:25, 3:14. Paripás 4:23, 9:45, 3:33. Hódság 4:42, 10:02, 3:50. Militics 4:52 (f), 10:10 (f), 4:00 (f). Szilberek 5:10, 10:28, 4:11. Sztapár 5:25, 10:42, 4:26. Zombor érk. 6:03, 11:20, 5:00. Zombor i. reg. 3:30, d. e. 6:45, d. u. 12:30, d. u. 4:23. Baja érk. 6:35, 9:15, 3:23, 7:06.

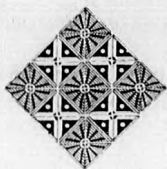
ANGOL nyelvben Berlitz-módszer szerinti oktatás új tanfolyama megkezdődött. Jelentkezni lehet **PARSONS G.** tanárnál, Tökölly Imre-utca 3. 10--

Magy. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R.-T.
Ujvidék—Vukovár

Péntek ki-vételével naponta	Állomások	Péntek ki-vételével naponta
reggel		délben
8:45	é. Ujvidék	i. 12:10
8:10	i. Beocsin	" 1:00
8:00	" Ófuttak	" 1:10
7:45	" Cserevics	" 1:25
7:30	" Bánostor	" 1:40
7:20	" Susek-Koruska	" 1:55
6:35	" Palánka	" 3:05
6:25	" Ilok	" 3:20
5:55	" Sarengrád	" 3:55
5:30	" Dumabölkény	" 4:30
5:05	" Opatovác	" 5:10
4:50	" Bácsújfalak	" 5:35
4:10	" Vukovár város	" 6:35
4:00	i. Vukovár vasút	é. 6:50

Ingyen ráfizetés nélkül becserél öreg használt gramofonlemezeket újakra **Wagner „Hangszerkirály“** Budapest, József-körút 15. — Árjegyzék ingyen. . . . . Cimre ügyeljen. . . . . 10—100

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Deák Imre és Gyártás M.

UJVIDÉK,
Ferenc József-tér 1.
I. emelet, I. lépcső
(K r ó n -f é l e nagyaruház.)

Rendelés:
d. e. 8-tól d. u. 6-ig.

TELEFONSZÁM 112.

Vidékiek soron kívül!

Tanuló felvétetik!

15—

FIGYELEMI FIGYELEMI

80.000 pár cipő!

4 pár cipő 9 koronáért!

Mintán több nagy gyár fizetési nehézségekkel küzd, megbízást nyertem, hogy nagymennyiségű cipőkészletet, mélyen leszállított áron eladjak. Bárkinek oladok 2 pár férfi- és 2 pár női fűzőscipőt, erősen szögelt talppal, barna v. fekete színben, elegáns kivitelben; a méret szám vagy centiméter szerint. — A 4 Pár cipő csupán 9 koronába kerül.

Szátküldés után vét mellett!

S. A. Leser Krakau (Ausztria)
Josefgasse 10. L. 7318. 4—10

Cserébe beleegyezem, esetleg a pénzt is visszaküldöm.

52—52

A legdusabb választék mindennemű női és férfi divat s kézműáru-cikkekben, valamint idényujdonságokban

Jovicsin Áruházában

található!

A legdusabb és legszebb ékszerüzlet
— a rom. kath. hitközség ujonnan épült palotájában van. —
Tulajdonos: **Regényi Kálmán.**

40—52

A magyar királyi államvasutak menetrendje.

Budapest—Zimony—Belgrád vonal.

Érvényes 1913. október 1-től.

Kel. l.) exp. 902. I.	Gy. v. 1202 I. III.	Gy. v. 906. I. II.	Sz. v. 908. I. III.	Sz. v. 914. és 914/a I. III.	V. v. 936. II. III.	Sz. v. 916. I. III.	Gy. v. 904. I. II.	Sz. v. 918. II. III.	Sz. v. 920. II. III.	Sz. v. 910 I. III.	Sz. v. 912. I. III.	Állomások	Sz. v. 909 I. III.	K. expr. 2) 901. I.	Sz. v. 919. II. III.	Sz. v. 917. I. III.	Sz. v. 911. I. III.	Sz. v. 913. I. III.	Gy. v. 903. I. II.	Sz. v. 911. I. III.	Sz. v. 907. I. III.	Gy. v. 1100. I. III.	Gy. v. 905l. I. II.
i. nyp.	2:45	7:10	7:45	12:20	—	2:15	3:20	6:45	6:06	8:05	11:15	Budapest k. p. u. é	5:45	6:10	6:17	7:25	8:10	9:55	1:00	2:40	7:20	1:30	10:00
11:30	3:54	8:16	9:49	2:40	—	4:00	—	8:43	7:50	9:42	1:07	Kunsztmiklós-Ti	3:37	—	4:21	5:26	6:10	7:44	—	12:35	5:20	12:21	8:52
—	4:21	8:42	10:35	3:13	—	4:35	—	—	—	10:15	1:40	Fülöp-szállás	2:44	—	—	—	5:31	7:02	—	—	4:38	11:52	8:24
1:50	4:51	9:09	11:21	3:53	—	5:08	—	—	—	10:54	2:28	Kiskörös	2:07	3:48	Bpest.	—	4:53	6:30	11:05	—	3:48	11:30	7:58
—	5:20	9:35	12:07	4:30	—	—	—	—	—	11:32	3:11	Kiskunhalas	12:59	—	Józsefv.	—	5:53	5:48	—	—	3:01	10:56	7:10
—	—	10:03	12:41	5:10	7:04	—	—	—	—	12:11	3:48	Kelebia	12:11	—	—	—	3:08	5:05	10:02	—	2:12	10:15	—
2:50	—	10:14	1—	5:23	7:50	—	—	—	—	12:24	4:01	Szabadka	11:53	2:19	—	—	2:51	4:50	9:50	—	1:55	—	6:37
2:57	6:01	10:30	1:44	5:35	—	—	—	—	—	1:02	5:20	Szabadka	10:21	2:01	—	—	1:51	—	9:38	7:24	1:21	—	6:25
—	—	—	*1:51	5:42	—	—	—	—	—	*1:09	*5:27	Sándor	*10:44	—	—	—	—	—	—	—	7:16	*1:14	—
—	—	—	2:13	6:06	—	—	—	—	—	1:44	5:52	Nagyfény	9:52	—	—	—	1:31	—	—	—	6:51	12:53	—
—	—	—	11:03	2:40	6:27	—	—	*7:22	—	2:02	6:22	Topolya	9:29	—	—	—	1:14	—	*9:07	—	6:26	12:31	—
—	—	—	—	2:59	*6:46	—	—	—	—	2:24	6:42	Kishegyes	9:04	—	—	—	—	—	—	—	*6:01	12:08	—
—	—	—	11:20	3:04	6:51	—	—	—	—	2:31	6:48	Bácsfeketehegy	8:58	—	—	—	12:47	—	—	—	6:56	12:03	—
—	—	—	11:22	3:10	6:54	—	—	—	—	2:35	7:03	Bácsfeketehegy	8:53	—	—	—	12:46	—	—	—	5:51	12:00	—
—	—	—	11:34	3:23	7:06	—	—	—	—	2:50	7:18	Ujverbász	8:36	—	—	—	12:31	—	—	8:38	5:34	11:45	—
—	—	—	11:37	3:28	7:11	—	—	—	—	2:56	7:25	Ujverbász	8:31	—	—	—	12:26	—	—	8:37	5:26	11:36	—
—	—	—	—	3:40	7:22	—	—	—	—	3:08	7:38	Kiskér	8:19	—	—	—	12:15	—	—	—	5:14	11:25	—
—	—	—	11:51	3:47	7:30	V. v.	V. v.	—	—	3:15	7:46	Ókér	8:10	—	V. v.	—	12:08	—	—	—	5:95	11:19	V. v.
—	—	—	12:03	4:04	7:47	924.	922.	—	—	3:32	8:13	Kiszács	7:47	—	921.	—	11:53	—	—	—	4:47	11:02	923.
—	—	—	—	*4:12	*7:55	II. III.	II. III.	—	—	*3:40	*8:21	Piros	*7:37	—	II. III.	—	—	—	—	—	*4:38	*10:54	II. III.
4:26	—	—	12:20	4:25	8:09	—	—	—	—	3:52	8:35	Ujvidék	7:22	12:19	—	—	11:33	—	—	7:55	4:23	10:40	4:29
4:31	—	—	12:25	4:50	—	1:54	5:42	8:44	—	4:08	8:53	Ujvidék	6:55	12:14	7:20	—	11:27	—	—	7:48	—	10:28	2:44
—	—	—	*12:30	4:57	—	2:01	5:49	*8:50	—	4:13	8:59	Pétervárad meg.	6:50	—	7:14	—	11:22	—	—	—	Gy. v.	10:23	2:38
—	—	—	—	5:03	—	2:07	5:55	—	Gy. v.	4:19	9:06	Pétervárad	6:44	—	7:08	—	11:16	—	—	—	203/a	10:17	2:32
—	—	—	12:43	5:13	—	2:21	6:05	9:03	1204/a	4:28	9:16	Karlóca	6:34	—	6:58	—	11:04	—	—	7:33	II. III.	10:08	2:22
—	—	—	1:12	5:54	—	3:03	6:48	9:34	—	5:19	9:57	India	5:55	—	6:13	—	10:31	—	—	7:05	—	9:26	1:38
—	—	—	1:13	6:09	—	3:09	7:01	9:37	10:04	5:27	10:15	India	5:35	—	6:01	—	10:27	—	—	7:00	6:26	8:58	1:38
5:44	—	—	1:53	7:06	—	4:14	8:01	10:18	10:46	6:18	11:14	Zimony	4:34	10:50	4:44	—	9:21	—	—	6:19	5:43	8:06	1:33
5:50	—	—	2:06	7:49	—	—	**8:40	10:28	11:00	6:50	11:54	Zimony	3:54	10:47	—	—	8:53	—	—	5:49	5:23	7:35	—
5:58	—	—	2:14	7:50	—	—	**9:09	10:38	11:09	7:00	12:04	Belgrád	3:43	10:39	—	—	8:43	—	—	5:40	5:15	7:25	—

JEGYZET: A vastagon nyomott percek éjjeli időt jelentenek.

1) Indul Budapest ny. p. u.-ról minden kedden, csütörtökön, pénteken és vasárnap, Kiskörösről le minden szerdán, pénteken, szombaton és hétfőn Konstantinápolyba.

2) Indul Belgrádból minden hétfőn, kedden, csütörtökön szombaton, Ujvidékről fel minden kedden, szerdán, pénteken és vasárnap Páris felé.

*) Feltételes megállás. Az állomásoktól jobbra levő számok alulról felfelé olvasandók.

***) A hajózás szünete alatt.